

Viite

-

Maatalous- ja kalastusneuvosto Luxemburgissa 29.4.2024

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu Luxemburgissa 29.4.2024. Suomea kokouksessa edustaa maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Puheenjohtajavaltio Belgia ja komissio tiedottavat ja neuvosto keskustelee maatalousalan kriisitilanteen ratkaisuun tähtäävien toimenpiteiden tilanteesta.

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä ja kuulee komission katsauksen maataloustuotteiden kansainvälisestä kaupasta ja kauppasopimusneuvotteluista.

Lisäksi neuvosto keskustelee kokouksessaan uuden yhteisen maatalouspolitiikan ensimmäistä toimeenpanovuotta koskevista tuloksellisuuskertomuksista. Suomi katsoo, että tuloksellisuuskertomusten laadinnan tulisi olla sujuva ja mahdollisimman virtaviivainen ja yksinkertainen prosessi. Ensimmäisen toimeenpanovuoden kokemuksia tulisi käyttää hyväksi järjestelmän edelleen kehittämiseksi.

Neuvoston muissa asioissa Suomi tiedottaa For Forest -maiden (Suomi, Ruotsi, Itävalta, Slovenia) yhteisestä julkilausumasta, joka koskee tarvetta asettaa biotalous uuden komission työohjelman ytimeen. Useat muut jäsenvaltiot tukevat julkilausumaa.

Asialista:

MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTON KOKOUS LUXEMBURGISSA 29.4.2024

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

a) Muut kuin lainsäädäntöasiat

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Nopeat rakenteelliset ratkaisut vallitsevassa maatalousalan kriisitilanteessa: etenemis-
suunnitelmien seuranta

Puheenjohtajavaltion ja komission tiedotusasia

Keskustelu

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset

Komission tiedotusasia

Keskustelu

YMP:tä koskevat vuotuiset tuloksellisuuskertomukset

Komission tiedotusasia

Keskustelu

Muut asiat

Biotalous on oltava seuraavan komission työohjelman keskiössä

Suomen valtuuskunnan tiedotusasia Suomen, Ruotsin, Itävallan ja Slovenia puolesta

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/42/2024-MMM-67

Rönty Osmo

17.4.2024

Nopeat rakenteelliset ratkaisut vallitsevassa maatalousalan kriisitilanteessa: etenemissuunnitelmien seuranta - Maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.4.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston helmi- ja maaliskuun (26.2. ja 26.3.2024) kokouksissa käytiin keskustelu keinoista helpottaa maatalouden kriisitilannetta Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti. Asiasta keskustellaan myös maatalous- ja kalastusneuvostossa 29.4.2024, jossa komissio informoi neuvostoa etenemisestä toimita maatalousalan kriisitilanteen helpottamiseksi.

Komissio julkaisi 15.3.2024 ehdotuksen kohdennetuiksi muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) perusasetuksiin. Ehdotukset käsitellään ns. kiireisellä menettelyllä, jotta ne ehditään käsitellä nykyisen Euroopan parlamentin kaudella. Perusasetusten muuttamisen lisäksi komissio työstää myös muita lyhyen ja pitkän aikavälin toimia.

Suomen kanta

Suomen kantoja yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistukseen ja siihen liittyviin menettelyihin on esitetty yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevassa valtioneuvoston kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä sen jatkokirjelmissä. Suomen kantoja EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisioon on esitetty E-kirjeessä (E 95/2021 vp) ja sen jatkokirjeessä.

Komission 15.3.2024 antamista ehdotuksista annettiin kiiretilanteessa ensin valtioneuvoston yhteensovitusjärjestelmässä koordinoitu E-kirje (E16/2024 vp) ja sitten valtioneuvoston kirjelmä U 15/2024 vp.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltion asiakirja 9016/24

Vastauksena viljelijöiden viimeaikaisiin huolenaiheisiin ja sekä viljelijöille että jäsenvaltioille aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi komissio antoi 15. maaliskuuta ehdotuksensa YMP:n asetusten (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 muuttamisesta. Tärkeimmät tarkistukset liittyvät ehdollisuuteen (hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset eli GAEC-standardit 5, 6, 7, 8 ja 9), tarpeeseen joustavoittaa GAEC-standardien määritelmiä ja mahdollisuuteen poiketa standardeista määräaikaaisesti sääolosuhteiden vuoksi.

Komission asetusehdotukseen sisältyy myös mahdollisuus muuttaa YMP:n strategia-suunnitelmia kahdesti kalenterivuodessa, strategiasuunnitelmien arviointivelvoitteen rajoittaminen asetuksen (EU) 2021/2115 liitteessä XIII lueteltujen säädösten muutosten yhteydessä kyseisiin säädöksiin 31 päivään joulukuuta 2025 asti voimaan tuleviin muutoksiin sekä pienten tilojen (alle 10 ha) vapauttaminen ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista.

Komissio on esittänyt muitakin yksinkertaistamistoimenpiteitä. Näitä olivat muun muassa ehdollisuutta koskevan alemman asteisten säädösten tarkistaminen (GAEC 1 ja 8), EU:n pinta-alavalvontajärjestelmän laadunarviointimenetelmän tarkistaminen, ylivoimaista estettä ja poikkeuksellisia olosuhteita koskevan lausekkeen käyttöä koskeva tulkinta sekä ehdotus toimista YMP:n strategiasuunnitelman muutosprosessin yksinkertaistamiseksi. Lisää yksinkertaistamistoimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa lähitulevaisuudessa.

Komissio käynnisti myös verkkokyselyn, jonka avulla viljelijät voivat raportoida hallinnollisiin tehtäviin liittyvistä vaikeuksistaan. Kysely suljettiin 8. huhtikuuta.

Komissio myös esitteli neuvostossa 26. maaliskuuta epävirallisen asiakirjansa viljelijöiden aseman parantamisesta elintarvikeketjussa. Siinä hahmotellaan kolmea keskeistä toimintalinjaa: 1) suorat muut kuin lainsäädännölliset toimenpiteet, kuten tuotantokustannusten, marginaalien ja kauppatapojen seurantaelimen perustaminen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden toimitusketjuun sekä kertomus kauppatapadirektiivin (UTP) täytäntöönpanosta, 2) yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen kohdennettu tarkistaminen transaktiokustannusten pienentämiseksi ja arvoketjun epätasapainon korjaamiseksi, 3) UTP-direktiivin noudattaminen ja vahvistaminen (mukaan lukien ehdotus uudeksi asetukseksi tämän direktiivin rajat ylittävästä täytäntöönpanosta vuoteen 2024 mennessä).

Näillä toimilla komissio toivoo löytävänsä ratkaisuja viljelijöille lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Puheenjohtajavaltio on esittänyt maatalous- ja kalastusneuvoston 29.4. keskustelun pohjaksi kaksi kysymystä:

1. Ottaen huomioon jo toteutetut tai ehdotetut toimenpiteet hallinnollisen taakan vähentämiseksi sekä EU:n että kansallisella tasolla, näettekö merkittäviä lisämahdollisuuksia yksinkertaistamiseen pitkällä aikavälillä?

2. Ottaen huomioon viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa koskeva epävirallinen asiakirja, onko vielä muita näkökohtia, joita pidätte välttämättöminä viljelijöiden aseman vahvistamiseksi kansallisella ja EU:n tasolla?

Valtiontuen mahdolliset muutokset

Komissio on konsultoinut jäsenvaltioita myös Ukrainan kriisin johdosta annettujen tilapäisten valtiontukipuitteiden mahdollisesta 3-6 kuukauden jatkosta maatalouden alkutuotannon alalla. Osa jäsenvaltioista on lisäksi esittänyt maatalouden alkutuotannon de minimis –tuen yrityskohtaisen ylärajan nostoa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto 19.4.2024

EU-ministerivaliokunta 26.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

9016/24

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Osmo Rönty, MMM/RO/EUKA, osmo.ronty@gov.fi, puh. 0295 162 084

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -

Viite -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/42/2024-MMM-72

Rönty Osmo

17.4.2024

Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset - maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.4.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.4.2024 keskustee kauppaan liittyvistä maatalouskysymyksistä.

Suomen kanta

Suomi tukee komissiota meneillään olevien kauppasopimusneuvotteluprosessien pikaisessa loppuun saattamisessa. Olemassa olevia sopimuksia tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin ja laajasti toimeenpanon ja aktiivisten vienninedistämistoimien kautta. On tärkeää, että sopimusten vaikutuksia omaan tuotantoon seurataan aktiivisesti.

Kaupalla ja kotimaisella tuotannolla on molemmilla tärkeä rooli ruokaturvan takaamisessa. Kaupalla on myös keskeinen rooli siinä, miten pystymme luomaan ympäristöllisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä ruokajärjestelmästä niin EU:n sisällä kuin globaalisti. Toimia, joilla vaikutetaan EU:n terveys- ja ympäristöstandardien soveltamiseen tuontituotteille tulisi arvioida tapauskohtaisesti.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio Belgia ei ole toimittanut perusmuistiota laadittaessa tausta-asiakirjaa.

WTO:n maatalousneuvottelut

Maailman kauppajärjestön (WTO:n) ministerikokous pidettiin Yhdistyneissä Arabiemiraateissa 26.-29. helmikuuta 2024. Maatalouskaupan uudistus oli kokouksessa keskeinen neuvotteluaihe, vaikka odotettavissa ei ollut sisällöllisiä päätöksiä kaupan vapauttamiseksi tai tukien rajoittamiseksi. Neuvottelut keskittyivät jatkotyötä ohjaavaan työohjelmaan, jota työstettiin tekstipohjaisten neuvottelujen kautta. Lopputulemaa ei kuitenkaan saavutettu.

EU osallistui rakentavasti neuvottelujen edistämiseen, eikä tuloksen puuttuminen johtunut EU:n vastustuksesta. Erimielisyydet WTO:n jäsenistön kesken neuvottelujen tavoitteista ja etenemistavasta ovat edelleen suuret. Erityisesti haasteena on pysyvän ratkaisun löytäminen kehitysmaiden varastointiohjelmaa koskevaan kysymykseen, joka kytkeytyy yleisempään tavoitteeseen kauppaa vääristävän tuen rajoittamisesta. Edellisiin kokouksiin verrattuna neuvotteluja voitiin kuitenkin käydä riittävää hyväksyntää saaneen pohjatekstin pohjalta, mikä antaa aiempaa paremmat lähtökohdat jatkoneuvotteluille.

Kauppaneuvottelujen kumuloituvia taloudellisia vaikutuksia EU:n maatalousalaan koskevan tutkimuksen päivitys

Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus (CRT) julkaisi helmikuussa tutkimuksen, joka on kolmas analyysi EU:n tulevien vapaakauppasopimusten (FTA) kumulatiivisista taloudellisista vaikutuksista EU:n maataloussektorille. Aiemmat tutkimukset julkaistiin vuosina 2016 ja 2021.

Tutkimuksessa arvioidaan EU:n ja yhdeksän maan ja yhden alueen välillä tehtyjen tai neuvoteltavien vapaakauppasopimusten kumulatiivisia vaikutuksia EU:n maatalousmarkkinoihin. Arvioitavina ovat sopimukset Australian, Chilen, Intian, Indonesian, Malaysian, Mercosur-ryhmän, Meksikon, Uuden-Seelannin, Filippiinien ja Thaimaan kanssa. Edellisestä selvityksestä poiketen vanhat sopimukset Kanadan, Japanin ja Vietnamin kanssa sisältyvät vertailukohtana olevaan perusuraan.

Tulokset ovat yhdenmukaisia vuoden 2021 tutkimuksen tulosten kanssa, jotka osoittivat, että EU:lla on merkittäviä mahdollisuuksia lisätä tiettyjen elintarviketuotteiden, kuten maitotuotteiden, sianlihan ja jalostettujen maataloustuotteiden, kuten viinin ja juomien vientiä. Kokonaisuutena maataloussektori hyötyy kauppasopimuksista. Tutkimuksessa korostetaan toisaalta joidenkin tuotteiden, kuten naudanlihan, siipikarjanlihan, lampaanlihan, sokerin ja riisin herkkyyttä. Tariffikiintiöiden käyttö näiden tuotteiden kohdalla voi vähentää vapaakauppasopimusten kielteisiä vaikutuksia EU:n markkinoihin.

Mallipohjainen lähestymistapa ei kuvasta kaikkia maatalouskaupan näkökohtia. Siinä ei esimerkiksi oteta huomioon ympäristö-, terveys- tai sosiaalilainsäädännön vaikutuksia tai tullien ulkopuolisten toimenpiteiden (NTM) mahdollista vähentämistä. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman vaikutukset ja muut kauppaan liittyvät politiikat (esim. metsäkadosta vapaita tuotteita koskeva asetus) tai muut EU:n kauppapolitiikan ulottuvuudet, kuten ympäristön ja yhteiskunnan kestävyys, eivät kuulu tutkimuksen piiriin. Tutkimustuloksia ei ole eritelty jäsenmaatasolla, eikä mallinnus pysty erittelemään vaikutuksia kaikkiin maataloustuotteisiin esim. hedelmä ja vihannessektorilla.

EU:n ja Uuden Seelannin välinen vapaakauppasopimus

EU:n ja Uuden-Seelannin väliset neuvottelut vapaakauppasopimuksesta saatiin päätökseen kesäkuun lopulla 2022. Sopimuksen on määrä tulla voimaan toukokuun alusta 2024. Voimaan tullessaan se poistaa tullit kaikelta EU:n maatalousvienniltä Uuteen-Seelantiin. EU:n tuonnissa herkkien tuotteiden, kuten naudanlihan, lampaanlihan, juuston, voin ja maitojauheen markkinoillepääsy toteutetaan avaamalla tullikiintiöitä Uudesta-Seelannista peräisin oleville tuotteille. Sopimus sisältää kestäviä ruokajärjestelmiä ja eläinten hyvinvointia koskevan kappaleen, jolla edistetään yhteistyötä maiden välillä.

EU:n ja Australian väliset vapaakauppaneuvottelut

Neuvottelut osapuolten välillä olivat jo edenneet loppuvaiheeseen, ja komission tavoitteena oli päättää neuvottelut heinäkuun 2023 loppuun mennessä. Neuvottelut kuitenkin lykkääntyivät. Australia on vaatinut suurempaa markkinoillepääsyä tärkeissä maatalouden vientituotteissaan: naudanliha, lampaanliha ja sokeri.

Muut kauppasopimukset

Neuvottelut vapaakauppasopimuksista jatkuvat Indonesian ja Intian kanssa. Thaimaan keskeytyksissä olleet neuvottelut on myös aloitettu uudelleen. Nopeita tuloksia ei kuitenkaan liene odotettavissa.

EU:n ja MERCOSUR-ryhmän välillä saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys vapaakauppasopimuksesta jo kesällä 2019, mutta sopimuksen hyväksyminen ei ole edennyt. Osapuolet ovat neuvotelleet sopimukseen liittyvästä kestävästä kehitystä koskevasta juridisesta lisäinstrumentista, joka voisi edistää sen hyväksyttävyyttä EU:ssa.

EU:n ja Chilen välisen sopimuksen päivittämisestä osapuolet pääsivät sopuun vuoden 2022 lopulla. Sopimus sisältää markkinoillepääsyn parannuksia maataloustuotteille. Osapuolet allekirjoittivat joulukuussa 2023 kehysopimuksen ja väliaikaisen kauppasopimuksen, joista jälkimmäinen tulee voimaan heti Chilen kongressin hyväksynnän jälkeen.

Autonomiset kauppatoimet

Heinäkuussa 2022 EU päätti autonomisesti Ukrainan kanssa solmitun vapaakauppasopimuksen etuuksien tilapäisestä laajentamisesta niin, että maataloustuotteiden tullien ja kiintiöiden soveltamisesta luovuttiin. Kesäkuun 2023 alussa autonomista etujen laajentamista jatkettiin vuodella.

Ukrainan rajanaapureina olevissa EU-maissa kauppaetuuksien laajentamisen jälkeen syntyneiden markkinahäiriöiden seurauksena viisi maata (Bulgaria, Puola, Romania, Slovakia, Unkari) asettivat yksipuolisesti tuontirajoituksia ukrainalaiselle viljalle ja öljysiemeneille.

Ongelman ratkaisemiseksi komissio antoi toukokuussa 2023 toimeenpanoasetuksen Ukrainasta peräisin olevia tuotteita (vehnä, maissi, rapsi, auringonkukansiemenet) koskevien suojoimenpiteiden käyttöönotosta, jolla tuotteiden markkinoillepääsyä Bulgariaan, Romaniaan, Unkariin, Puolaan ja Slovakiaan rajoitettiin. Ainoastaan kauttakulku muuhun Eurooppaan oli rajoitusten puitteissa sallittu.

Toimeenpanoasetus oli pidennyksen jälkeen voimassa 15.9. saakka. EU-tason suojoitusten päätyttyä Ukrainan rajanapurit Puola, Unkari ja Slovakia jatkoivat tuonnin rajoittamista yksipuolisina toimin, mikä sai Ukrainan syyskuussa 2023 nostamaan asiaa koskevan kanteen maailman kauppajärjestö WTO:ssa.

EU:n komissio antoi 31.1.2024 ehdotuksen yksipuolisten, määräaikaisten tullietuuksien jatkamisesta vuodella eteenpäin 6.6.2024 alkaen. Asetusehdotukseen sisällytettiin suo-
jalausekkeitä, jotka mahdollistavat EU:n yksipuolisten kauppaehtuuksien keskeyttämisen,
mikäli tullien poistaminen aiheuttaa vakavia vaikeuksia unionin vastaavien tai suoraan
kilpailevien tuotteiden markkinoille. Asetusehdotuksen mukaan komissio valvoisi jat-
kossa säännöllisesti kauppavirtoja ja niiden mahdollisia häiriöitä ja raportoi niistä jä-
senmaille.

Komission ehdotuksen mukaan se valvoisi erityisesti siipikarjan, kananmunien ja sokerin
tuontimääriä. Näiden tuotteiden osalta komissio on velvoitettu tekemään rajoitustoimen-
piteitä, jos tuontimäärät ylittävät viitevuosien aritmeettisen keskiarvon. Neuvoston ja par-
lamentin saavuttaman yhteisymmärryksen perusteella tämän automattisen suo-
jalausek-
keen piiriin lisättiin kaura, maissi, suurimot ja hunaja.

Maaliskuussa komissio antoi ehdotuksen tuontitullien korottamiseksi eräille venäläisille
ja valkovenäläisille maataloustuotteille. Ehdotus kattaa viljan, öljykasvit ja niistä johdet-
tuja tuotteita. Toimenpiteen tarkoituksena olisi ehkäistä EU-markkinan epävakausta, estää
Venäjän Ukrainalta varastaman viljan laitton vienti EU:hun ja estää Venäjää käyttämästä
viljanviennistä saamia tuloja sodan rahoittamiseen. Tullien korotus ei vaikuttaisi tuot-
teiden kauttakuljetukseen EU:n kautta. Viljan tuonti Venäjältä on kasvanut merkittävästi,
mutta yhdessä Valko-Venäjän kanssa tuonnin osuus kattaa EU:n tuonnista vain yhden
prosentin. Ehdotetun asetuksen ei odoteta vaikuttavan kielteisesti maailmanlaajuiseen
elintarviketurvaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 19.4.2024

EU-ministerivaliokunta 26.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Markus Schulman, MMM/RO/EUKA, puh. 029 516 2475,
markus.schulman@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -**Viite** -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/42/2024-MMM-68

Rönty Osmo

17.4.2024

Yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat vuotuiset tuloksellisuuskertomukset

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.4.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio informoi maatalous- ja kalastusneuvostossa 29.4.2024 jäsenvaltioita siitä, kuinka uuden yhteisen maatalouspolitiikan ensimmäisen toimeenpanovuoden tuloksellisuusraportointi on onnistunut. Neuvoston keskustelua valmisteltiin maatalouden erityiskomiteassa 15.4.2024.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tiedoksi.

Suomi katsoo, että tuloksellisuuskertomusten laadinnan tulisi olla sujuva ja mahdollisimman virtaviivainen ja yksinkertainen prosessi. Ensimmäisen toimeenpanovuoden kokemuksia tulisi käyttää hyväksi järjestelmän edelleen kehittämiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajavaltio ehdottaa neuvoston keskustelun pohjaksi (asiakirja 9087/24) seuraavia kysymyksiä: Ottaen huomioon, että tulosraportit kattavat ainoastaan ensimmäisen täytäntöönpanovuoden, minkä vuoksi uuden politiikan tulokset eivät ole vielä täysin kehittyneet,

1. Oletteko sitä mieltä, että YMP:n strategiasuunnitelman toimenpiteet ovat mahdollistaneet YMP:n strategiasuunnitelmanne toimintalogiikan mukaisten odotusten täyttämisen? Miten odotatte niiden kehittyvän lähitulevaisuudessa saavuttaaksenne välitavoitteenne ja tavoitteenne?

2. Oletteko saaneet YMP:n strategisen suunnitelman ensimmäisen vuotuisen tuloksellisuusraportin laatimisesta uuden toimeenpanomallin osalta erityisiä kokemuksia, jotka haluaisitte jakaa?

Komission tiivistelmä vuotuisista tuloksellisuuskertomuksista (asiakirja 8794/24)

Vuosien 2023–2027 yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) noudattaa tulosperusteista lähestymistapaa, joka on YMP:n uuden toimeenpanomallin ydin. Maatalousrahaston suorat tuet ja sektoritoimet sekä maaseuturahaston maaseudun kehittämistoimenpiteet niin Manner-Suomen kuin Ahvenanmaan osalta on ohjelmoitu yhteen YMP:n strategiasuunnitelmaan vuosille 2023–2027. Näille toimenpiteille on asetettu vuotuisia välitavoitteita ja näiden toteutumista seurataan vuotuisissa tuloksellisuuskertomuksissa.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain 15 päivään helmikuuta mennessä edellistä varainhoitovuotta koskeva vuotuinen tuloksellisuuskertomus (Annual Performance Report, APR). Se koostuu kahdesta erillisestä osasta. Osassa 1 jäsenvaltio analysoi YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöönpanon tilaa. Osassa 2 kuvataan edellisen varainhoitovuoden saavutuksia suhteessa jäsenvaltion YMP:n strategiseen suunnitelmaan tuotos- ja tulospittareiden avulla.

Komission mukaan ensimmäinen raportointivuosi onnistui hyvin EU:ssa. Odotetuista tietoteknisistä vaikeuksista ja hallinnollisesta taakasta huolimatta 22 kertomusta 28:sta toimitettiin määräajassa 15. helmikuuta mennessä. Vain kuusi kertomusta toimitettiin pidentetyn määräajan (1. maaliskuuta) puitteissa.

Vuotuiset tuloksellisuuskertomukset käsitellään komission yksiköissä. Aluksi komissio arvioi kertomusten kelvollisuuden. Komissio katsoi, että kaikki 28 varainhoitovuodelta 2023 toimitettua vuotuista tuloksellisuuskertomusta voitiin ottaa tutkittaviksi. Tämä mahdollistettiin antamalla jäsenvaltioille mahdollisuus tehdä teknisiä korjauksia kertomuksen toimittamisen jälkeen. Seuraavaksi komissio analysoi kertomusten sisältämät tiedot ja arvioi, voidaanko kertomus hyväksyä asetuksen (EU) 2021/2115 134 artiklan 13 kohdan mukaisesti. 25 kertomusta hyväksyttiin. Vain 3 jäsenvaltiota sai havaintokirjeen, joissa jäsenvaltioille annettiin mahdollisuus tarvittaessa korjata kertomusta. Suomen tuloksellisuuskertomus hyväksyttiin 14.3.2024. Luvut korostavat ensimmäisen raportointivuoden onnistumista.

Ensimmäisen täytäntöönpanovuoden aikana jäsenvaltioiden toteutuneet maksut olivat vähäisiä, mikä oli odotettavaa ja luonnollista ensimmäisenä vuonna.

Suorien tukien interventioista ei aiheutunut menoja varainhoitovuonna 2023.

Alakohtaisten interventioiden osalta 22 jäsenvaltiota ilmoitti mehiläishoitoalan interventiioihin liittyvistä maksuista. Kaksi jäsenvaltiota ilmoitti maksuja (ennakot) alakohtaisiin interventiioihin hedelmä - ja vihannesalalla sekä oliiviöljy- ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien alalla. Yhden suunnitelman osalta ilmoitettiin myös maksut (ennakkomaksut), jotka koskivat alakohtaisia toimia hedelmä - ja vihannesalalla. Ainoastaan yksi jäsenvaltio ilmoitti maksuja hedelmä - ja vihannesalan toteutetuista hankkeista. Kolme jäsenvaltiota ei ilmoittanut menoja alakohtaisiin interventiioihin varainhoitovuonna 2023.

Maaseudun kehittämistoimien osalta 12 jäsenvaltiota ei ilmoittanut maksuja. Muista 15 jäsenvaltiosta 9 ilmoitti ainoastaan päättyneeltä kaudelta (ohjelmakausi 2007–2013) perityt määrät ilman toteutuneita tuotoksia. Kaksi jäsenvaltiota ilmoitti päättyneeltä kaudelta takaisin perityt määrät, ja näistä toinen ilmoitti myös toteutuneista maksuista ympäristö - ja ilmastoalan tukitoimiin sekä toiset LEADER - ja tiedonvaihtotoimiin. Yksi jäsenvaltio on ilmoittanut maksuja ympäristö - ja ilmastotoimiin. Kaksi jäsenvaltiota ilmoitti yhteistyötoimiin liittyvistä maksuista, joista yhdellä oli myös LEADER-ohjelmaan ja toisella maaseudun yritystoiminnan aloittamiseen liittyviä maksuja. Yksi jäsenvaltio ilmoitti riskinhallintavälineiden toteutuneista maksuista.

Raporttien kerronnallisten osien perusteella YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöönpano etenee jäsenvaltioissa useimmissa tapauksissa suunnitelmien mukaan. Yksittäisten interventoiden hakemuksiin perustuvan tiedon mukaan toimeenpano näyttää olevan linjassa jäsenvaltioiden odotusten ja suunnitelmien kanssa. Joissakin jäsenvaltioissa ensimmäisen täytäntöönpanovuoden alustavat suunnitelmat osoittautuivat liian kunnianhimoisiksi (myös Suomessa), ja suunniteltujen mutta varainhoitovuonna 2023 toteuttamatta jääneiden toimien täytäntöönpano siirtyi useimmissa tapauksissa varainhoitovuoteen 2024. Joidenkin jäsenvaltioiden osalta viivästys johtui siitä, että järjestelmät eivät olleet ajoissa valmiina, kun taas toisten osalta YMP:n strategiasuunnitelmia oli muutettava, ennen kuin toimenpiteet voitiin aloittaa täysimääräisinä.

Komission arvio jäsenvaltioiden toimista nykyisen YMP:n täytäntöönpanon ensimmäisenä vuotena ja tuloksellisuusraportoinnista on myönteinen. Kertomuksista saatuja tietoja arvioidaan vuotuisissa tarkastelukokouksissa, jotka jäsenvaltioiden on järjestettävä aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua vuotuisen toimintakertomuksen toimittamisesta. Suomessa vuotuinen tarkastelukokous järjestetään 25.4.2024.

Varainhoitovuoden 2024 osalta komissio pohtii myös, miten SFC2021-järjestelmää voitaisiin yksinkertaistaa tuloksellisuuskertomusten osalta. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa tältä osin GREX-verkostossa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto 19.4.2024

EU-ministerivaliokunta 26.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 26.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

8794/24, 9087/24

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Osmo Rönty, MMM/RO/EUKA, osmo.ronty@gov.fi, puh. 0295 162 084

Neuvotteleva virkamies Tiina Malm, MMM/RO/MAKE, tiina.malm@gov.fi, puh. 0295 162 428

Neuvotteleva virkamies Virva Terho, MMM/RO/MAKE, virva.terho@gov.fi, puh. 0295 162 141

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

Liitteet -**Viite** -

Maa- ja metsätalousministeriö

Perusmuistio

EU/42/2024-MMM-71

Rönty Osmo

23.4.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 29.4.2024 muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.4.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston 29.4.2024 muissa asioissa käsitellään jäsenvaltioiden tiedotusasioita.

Suomen kanta

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen asialistan Muut asiat -asiakohtassa Suomi tiedottaa tarpeesta saada biotalous seuraavan komission työohjelmaan.

Pääasiallinen sisältö

Suomi tiedottaa maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen 29.4.2024 asialistan asiakohtassa Muut asiat tarpeesta saada biotalous seuraavan komission työohjelmaan.

Ennakkotietojen mukaisesti Muut asiat -asiakohtaan on myös tulossa Latvian kalastusta koskeva tiedotusasia.

Asia a) Biotalous on oltava seuraavan komission työohjelman keskiössä.

Suomen valtuuskunnan tiedotusasia Itävallan, Suomen, Slovenian ja Ruotsin valtuuskuntien puolesta ja Bulgarian, Tšekin, Viron, Unkarin, Irlannin, Italian, Latvian, Liettuan, Portugalin, Romanian ja Slovakian tukemana.

For Forest -maat eli Suomi, Ruotsi, Itävalta ja Slovenia tekevät yhteisen julkilausuman, jota tukevat Bulgaria, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Portugali, Romania, Slovakia, Tšekki, Unkari ja Viro. Julkilausuman mukaan kestävä biotalouden tulee olla seuraavan EU-komission työohjelman keskiössä. Metsäpohjainen biotalous tarjoaa ratkaisuja kriittisten riippuvuuksien vähentämisessä, ilmastoon ja kestävyteen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa, sekä innovaatioita useilla aloilla.

Julkilausumassa listataan useita keinoja, joita Euroopan komission tulisi tehdä biotalouden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Esimerkiksi EU:n biotalousstrategia tulisi päivittää ja biotalous tulisi sisällyttää EU:n teollisuuspolitiikkaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto 19.4.2024

EU-ministerivaliokunta 26.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta (kirjallinen menettely) 26.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

9098/24

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Osmo Rönty, MMM/RO/EUKA, osmo.ronty@gov.fi, puh. 0295 162 084

Asiakohda a) Erityisasiantuntija Joel Järvinen, MMM/LVO/MBY, joel.jarvinen@gov.fi,
puh. 0295 162 133

VAHVA-tunnus

EU/42/2024

-

Liitteet

-

Viite

-

Litteet -